

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.131/2015/4.

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a dr. Fuisz Jenő ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Karászi Viktor ügyvéd által képviselt alperes ellen választottbíróági ítélet érvénytelenítése iránt a Fővárosi Törvényszék 9.G.40.814/2014/17. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 18. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 127.000 (százhuszonhétezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felek között 2007. április 13-án jött létre pénzügyi lízingszerződés, melyben a felperes átvállalta az eredeti lízingbevevőnek az alperessel szemben fennálló, lízingszerződésből eredő tartozását. A felperes a lízingbevevő helyébe lépett, annak jogutódjává vált. A lízingszerződésben megállapodtak, hogy jogvitáik elbírálására a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Választottbírószágot (a továbbiakban: Választottbírószág)

jelölik ki.

Az alperes a lízingszerződést 2012. április 5-én felmondta, és felszólította a felperest a lízingtárgy kiadására.

A felperes 2012. április 20-án a Budapesti II. és III. Kerületi Bírósághoz benyújtott keresetében kérte a választottbíróági szerződés érvénytelenségének megállapítását. Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, mely ítéletet a másodfokú bíróság helybenhagyta. A Kúria a 2014. szeptember 16-án kelt Gfv.VII.30.151/2014/4. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A lízingtárgyak átadásának elmaradása miatt 2012. június 26-án az alperes (a továbbiakban választottbíróági felperes) keresetet nyújtott be a Választottbíróáshoz, melyben kérte kötelezni a felperest (a továbbiakban választottbíróági alperest) a megjelölt három ingatlan kiadására.

A Választottbíróóság 2013. január 23-án a tárgyalást megnyitotta, január 31-én a hatáskörét - a választottbíróági alperes kifogására figyelemmel - megállapította.

A választottbíróági alperes érdemi védekezésében a felmondást nem ismerte el, álláspontja szerint az az együttműködési kötelezettség megszegése miatt kógens szabályba ütköző volt, tételes elszámolásra kérte kötelezni a választottbíróági felperest.

A 2013. október 3-án folytatott tárgyaláson a Választottbíróóság végzésében - határidő megállapításával - lehetőséget biztosított a választottbíróági alperesnek arra, hogy esetleges viszontkereseti kérelmét előterjessze. Tudatta a felekkel, hogy a határidő letelte után dönthet - újabb tárgyalás kitűzése nélkül - a bizonyítási eljárás befejezetté nyilvánításáról és a tárgyalás berekesztéséről.

A választottbíróági alperes nemperes eljárásban kérte a választottbíróági hatáskör nemleges megállapítását, mely kérelmét a nemperes eljárás bírósága 2013. szeptember 24-én kelt végzésével, érdemi vizsgálat nélkül elutasította a jogorvoslati határidő elmulasztása miatt.

A Választottbíróóság a bizonyítási eljárást 2013. november 26-án befejezettnek nyilvánította és a tárgyalást berekesztette. A választottbíróági alperes 2013. december 10-én bejelentette, hogy viszontkeresetet indítana az ellenérdekű féllel szemben. Nem tartotta elfogadhatónak a tárgyalás berekesztését, mert arra - álláspontja szerint - csak akkor kerülhetett volna sor, ha a jogvita körülményeit megfelelően tisztázták volna.

A Választottbíróóság 2013. december 16-án kelt VB/12134 számú ítéletével kötelezte a választottbíróági alperest, hogy 8 napos határidő alatt adja át a választottbíróági felperesnek a ... szám

alatt található ingatlanokat, és kötelezte az eljárás költségeinek a megfizetésére. A tényállást a csatolt okiratok alapján állapította meg. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a választottbíróági alperes nem tett eleget a lízingszerződésben foglalt kötelezettségének, ezért a választottbíróági felperest megillette az a jog, hogy a szerződést felmondja. Ennek a lehetőségét és a jog gyakorlását megalapozta a lízingszerződéshez kapcsolódó általános szerződési feltételek előírása. A felmondás következményeként kötelezte a választottbíróági alperest az ingatlanok kiadására.

A választottbíróági alperes (a továbbiakban felperes) kérte az ítélet érvénytelenítését a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (Vbt.) 55. § (1) bekezdés e) pontja alapján, arra való hivatkozással, hogy a választottbíróság eljárása nem felelt meg a Vbt. rendelkezéseinek. Állította, hogy a Választottbíróság megsértette az „egyenlő elbánásban részesítés” törvényi előírását, mert a választottbíróági alperes az ügyét nem tudta előadni. Elmaradt a felek nyilatkozatainak meghallgatása, holott csak ezt követően lehetett volna a tárgyalást berekeszteni és határozatot hozni.

A választottbíróági eljárásban azért nem adta elő viszontkeresetét, mert azzal elismerte volna a választottbíróági szerződés hatályát, noha az állam bírósága előtt a választottbíróági szerződés megtámadásával kapcsolatban jogvita volt folyamatban. Utóbb azzal indokolta a viszontkereset előterjesztésének elmaradását, nem volt elegendő pénze arra, hogy a választottbíróági költségeket megfizesse. Részletesen kifejtette az álláspontját a választottbíróági eljárás érdemével kapcsolatban, és indítványozta az Alkotmánybíróság megkeresését annak megválaszolása érdekében, hogy a Választottbíróság az Alaptörvénnyel összhangban állóan elzárkózhat-e a kérelem elbírálása elől, pusztán a költségek meg nem fizetésére hivatkozással.

Az alperes vitatta, hogy a Választottbíróság az eljárása során ne tartotta volna meg a törvényes rendelkezések szerinti kötelezettségét. Érvelése szerint a felek egyenlő elbánásban részesültek az eljárás során, a Választottbíróság az Eljárási Szabályzat rendelkezéseit követve teljesítette eljárási cselekményeit. Mindkét fél előadhatta az ügyét, eljárási nyilatkozataikat megtehették, beadványaikat benyújthatták, bizonyítási eszközeiket megjelölhették.

A Választottbíróság a tájékoztatást teljeskörűen megadta a felek részére, a felperes számára is ismert volt, hogy amennyiben viszontkeresetet nem ad elő, a választottbíróság a tárgyalását berekesztheti és ítéletet hozhat további nyilatkozat nélkül.

Hivatkozott arra, hogy a Kúria 2014. szeptember 16-án hatályában fenntartotta azt a jogerős bírósági ítéletet, amelyben a bíróság a

választottbíróági kikötés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasította. Álláspontja szerint indokolatlan az Alkotmánybíróság megkeresése, az állam bírósága előtt sem lehet eljárást indítani, ha a fél a költségeket nem fizeti meg. Amennyiben az állam bírósága előtti peres eljárásban alkotmányos rendelkezések alapozzák meg az idézési kérelem teljesítésének megtagadását, úgy a választottbíróági eljárásban alkalmazott ilyen jogkövetkezmény sem lehet Alaptörvénnyel ellentétes.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a választottbíróági szerződéssel a felek szabadon választottak egy olyan személyt jogvitájuk elbírálására, akinek az ítéletét az állam úgy ismeri el, mintha az a törvénykezési hatalom gyakorlása során meghozott bírósági ítélet lenne, azonban ez nem szerveződik az állam igazságszolgáltatási közjogi rendszerébe. A választottbíróági eljárás során kifejtett eljárási cselekmények a magánjogi jogviszonyok keretein belül maradnak. Az eseti és állandó választottbíróóságok nem a törvénykezési hatalommal élő bíróságokra irányadó alkotmányos követelményeknek tesznek eleget az eljárásuk során, hanem a Vbt.-vel, az állandó választottbíróóságok eljárási szabályzatával és a választottbíróági szerződéssel rájuk ruházott polgári jogokat gyakorolva, a keresetindítással adott keretek között, magánjogi személyként döntenek el jogvitákat, ezért a választottbíróági szerződéssel összhangban a Vbt.-ben előírt kötelező szabályokat kell megtartaniuk.

Megállapította, a Választottbíróóság a döntése előtt megadta a feleknek a lehetőséget arra, hogy a tényállításaikat teljeskörűen megtegyék, bizonyítékaikat megjelöljék. A felek a Vbt. 33. § (1) bekezdésében és az Eljárási Szabályzat 25. § (2) bekezdésében előírt kötelezettséget teljesíthették. A bizonyítás módját az Eljárási Szabályzat 35. § (4) bekezdése szerint a Választottbíróóság maga állapíthatta meg. A felek ügyük előterjesztésében nem voltak korlátozva.

A perben nem volt bizonyított, hogy a Választottbíróóság az eljárása során ne tartotta volna meg a Vbt.-vel és a választottbíróági szerződéssel meghatározott kötelezettségeit, azaz jogok gyakorlásától fosztotta volna meg a felek valamelyikét. A viszontkereset előterjeszthetőségével kapcsolatban a Választottbíróóság eljárási cselekményei az Eljárási Szabályzattal összhangban álltak, a feleket meghallgatta, a hatályosan előadott kérelmeket megítélve, tárgyalás alapján hozta meg döntését.

Miután a felperes nem bizonyította az általa hivatkozott érvénytelenítési ok fennállását, az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és annak megváltoztatásával a választottbíróági ítélet érvénytelenítését a Vbt. 55. § (2) bekezdés b) pontjába - azaz a közrendbe - ütközés miatt.

Másodlagosan kérte a Fővárosi Törvényszék ítéletének - a VB/12134. számú választottbírósági ítéletre is kiterjedő - hatályú hatályon kívül helyezését és a választottbíróság (mint elsőfokú bíróság) új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

Előadta, hogy a Fővárosi Törvényszék a tényállást pontosan állapította meg, abból azonban téves következtetést vont le. Nem tett eleget indokolási kötelezettségének és a jogszabályok szövegét nem az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően értelmezte. Állította, hogy a Választottbíróság megsértette a Vbt. 27. §-ában foglalt egyenlő elbánásban részesítés elvét, amikor kizárólag eljárási költségek lerovásának nemteljesítése miatt nem engedélyezte a viszontkereset előterjesztését.

Részletesen kifejtette álláspontját a lízingszerződéssel kapcsolatban, a kamatemelésre, valamint a tisztességtelenségre vonatkozóan. A szerződés felmondását érvénytelennek tartotta, arra hivatkozva, hogy a lízingtörlesztő részleteket időarányosan 2012. május 2-áig megfizette, ezért nem fizetés okán nem volt jogalapja az alperesnek a szerződés felmondására.

Kiemelte, hogy azoknak, akiknek nincs lehetőségük a választottbírósági eljárási illetéket megfizetni, nincs biztosítva az Alkotmányban rögzített, bírósághoz való fordulás iránti joguk.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását. Hangsúlyozta, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt érvénytelenítési okot a felperes a keresetében nem jelölte meg, ezért azt az elsőfokú bíróság nem ítélt meg, így nem lehet a felülvizsgálati eljárás tárgya sem.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján, s azt az alább kifejtett okok miatt nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúria elsőként rámutat arra, hogy a Vbt. által megállapított eljárási rend szerint a választottbírósági ítélet azonnal végrehajtható, ellene fellebbezésnek nincs helye (Vbt. 54. §). Érvénytelenítése kérhető az állam bíróságától - az illetékes törvényszék előtt -, amely egyfokú eljárásban hozza meg jogerős ítéletét arról, hogy a felperes keresetében megjelölt érvénytelenítési ok [Vbt. 55. § (1) bekezdés a)-e) pontjai és (2) bekezdés a)-b) pontjai] megvalósult-e vagy sem. Ha az érvénytelenítés oka megvalósult, érvényteleníti a választottbírósági ítéletet, ellenkező esetben a keresetet elutasítja. Érdemben a választottbírósági ítélet nem bírálható felül, a felek közötti jogvita érdemi elbírálását a rendes bíróság nem végezheti el, s az ítéletet nem is módosíthatja.

Az érvénytelenítési kereset tárgyában hozott jogerős elsőfokú ítélet ellen felülvizsgálati kérelem jogszabálysértésre hivatkozással nyújtható be. A felülvizsgálati bíróság azonban - a Pp. 275. § (1) bekezdése alapján - csak azt vizsgálhatja, hogy a

jogerős elsőfokú ítélet a keresetben megjelölt érvénytelenítési ok megvalósulását helytállóan bírálta-e el. A felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet jogszerűsége. A felülvizsgálati kérelemben nem lehet hivatkozni olyan új érvénytelenítési okra, amelynek vizsgálata - kereseti kérelem hiányában - nem volt az elsőfokú eljárás tárgya. Ebből következően a felülvizsgálati kérelemben elsőként hivatkozott érvénytelenítési ok - a közrendbe ütközés [Vbt. 55. § (2) bekezdés b) pont] - megvalósulását a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.

A választottbíróági eljárásban a Választottbíróóság nem olyan elsőfokú bíróságként jár el, amelynek az ítéletét a törvényszék másodfokú bíróságként felülbírálna. Tévedett ezért a felperes, amikor másodlagosan olyan tartalmú felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben a felülbírált jogerős ítéleten kívül a választottbíróági ítélet hatályon kívül helyezését is kérte. Ez a kérelme a kifejtettekre tekintettel megalapozatlan.

A felperes a keresetében megjelölt Vbt. 55. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt érvénytelenítési ok megvalósulásának a jogerős ítélet általi elbírálását nem sérelmezte a felülvizsgálati kérelmében, ezért az nem volt a felülvizsgálati eljárás tárgya.

A kifejtett indokokra tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely az alperes jogi képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a)-b) pontja, (5) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59. § (1) bekezdése és 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. § (1) és (3) bekezdése alapján a felperes köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére is.

Budapest, 2015. október 13.

Dr. Török Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

